პარასკევი, 8 ოქტომბერი, 1904 წ. 1877 წელიწადი ოც-და-მერვე 1904 პარასკევი, 8 ოქტომბერი, 1904 წ.

გაზეთის ფასი:

12	თვით	. . 10	მ. — კ.
11	„	. . 9	„ 50 „
10	„	. . 8	„ 75 „
9	„	. . 8	„ — „
8	„	. . 7	„ 25 „
7	„	. . 6	„ 50 „
6	„	. . 6	„ — „
5	„	. . 5	„ 50 „
4	„	. . 4	„ 75 „
3	„	. . 3	„ 50 „
2	„	. . 2	„ 75 „
1	„	. . 1	„ 50 „

ივერია

№ 230 ყოველ დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი № 230

წლიურის ფასი ნაწილ-ნაწილად შემოტანის ვადა

1. ხელის მოწერის დროს—5 მ. და თიბათვის 1-ს—5 მ.
2. ხელის მოწერის დროს—4 მ., მარტის 1-ს—3 მან. და მარიამობისთვის 1-ს—3 მ.
3. ხელის მოწერის დროს—3 მ., მარტის 1-ს—3 მ., თიბათვის 1 ს—2 მ. და ენკენისთვის 1-ს—2 მ.

ვინც ამ ვადაზედ ფულს არ შემოიტანს, გაზეთის გაგზავნა მოეცლობა.

განცხადების ფასი: პირველ გვერდზედ—15 კაპ. სტრიქონი, მეოთხეზედ—10 კაპ., მთელი გვერდი, ანუ დიდი განცხადება, ცალკე მორიგებით.

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

„ივერია“

პირველ ოკდომბრიდამ წლის დამლევამდე ჰღირს . . . 3 „ 50 კაპ.

ბიბლიოთეკა-სამკითხველოებისა, სტუდენტებისა და ხელოსნებისათვის ჰღირს:

პირველ ოკდომბრიდამ წლის დამლევამდე ქალაქში . . . . 1 „ 75 „
„ „ „ „ ქალაქ გარედ . . 2 „ 50

გაზ. „ივერიის“ კანტორა ყოველ-დღე ღია არის—დილის 9 საათიდამ 3 საათამდე და სალამოს 5 საათიდგან 8-მდე; კვირა და უქმე დღეს—12 საათ. 2 საათამდე.

ხელის-მოწერა მიიღება:

ტფილისში:—„ივერიის“ რედაქციაში (თავად-აზნაურთა ქარავასლა №№ 117 და 118) და ქ. შ. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში (სასახლის ქუჩა, თავ.-აზნაურთა ქარავასლა).

ქუთაისში:—წიგნ. გამომც. ამხანაგობის კიოსკში, ბეჟანეშვილის და წერეთლის წიგნის მაღაზიაში.

ბათუმში:—ნიკოლაძის ჟურნალ-გაზეთების საგენტოში და ჭელიძის წიგნის მაღაზიაში.

საბუნჩაში:—პეტრე მაჭავარიანთან.
შორაპანში:—პაპოუნ ნასიძესთან.
გორში:—ანტონ კასრაძესთან.

საფოსტო ადრესი: Тифлисъ, Редакція „Иверіа“.

ახალი საყმაწვილო ჟურნალი

„ნაკადული“

სურათებით.

გამოიცემა მცირეწლოვან და მოზრდილ ერმათათვის თვეში სამი წიგნი: ორი მცირე წლოვანთათვის და ერთი მოზრდილთათვის, ჴელ-ნაგიერ ფურცლის ოთხ-ტბეთ.

წელიწადი იანგარიშება 1 ნოემბრიდან 1 ნოემბრამდე.

პროგრამა:

1, მოთხრობა და ლექსები. 2, ისტორიული და სამეცნიერო პოპულარული წერილები, ბიოგრაფია, მოგზაურობა. 3, აღმოჩენა-მოგონებათა ქრონიკა. 5, ნარევი: მოსწრებული სიტყვა-პასუხი და ანეგდოტები, 2, სათამაშონი, გასართობი, რებუსები, ამოცანები, შარადა, გამოცანები, საკმაწვილო კარიკატურები და სხვ. 6, პედაგოგიური წერილები, 7, მკითხველთა წერილები, 8, ფოსტის ყუთი და 9, განცხადებანი.

ჟურნალის ფასი: ერთად ორივე გამოცემა ღირს წელიწადში **5** მან. ცალკ-ცალკე 3 მან. ნაწილ-ნაწილადაც შეიძლება თითო მანეთის გამოგზავნა რედაქციაში.

გამომცემელი ჟურნალისა კნ. ნინო ედიზ, ქობულოვისა.

რედაქტორები { კნ. ედის, დ. ერისთავისა, ნინო ნიკ. ზურაბაშვილისა.

რედაქცია იმყოფება ალექსანდროვის ქუჩაზედ, № 5, სახლი პოპოვისა, სადგომი მარნი ივანეს ასულის დემურიანისა.

ხელის მოწერა მიიღება: რედაქციაში, წერა-კითხვის გამავრც. საზოგად. კანცელარიაში და ჟურნალის აგენტებთან.

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ. Редакція журн. „НАКАДУЛИ“.

გამოვიდა და ისყიდება

ახალი წიგნი

უცხო სიტყვათა ლექსიკონი

შედგენილი იოსებ იმედაშვილის-მიერ.

წიგნი შეიცავს 1130 გვერდს, დაბეჭდილია სუფთად, კარგს ქაღალდზედ და ჰღირს ერთ მანეთად.

ადრესი: **книжная торговля Іос. Зах Имедашвили, Георгіевская ул., домъ Арджеванидзе, противъ Александровскаго сада.**

ოქტომბრიდან გამოვა ზელასლად საუმაწვილო ნახატებიანი ჟურნალი

„ჯეჯილი“

იმავე პროგრამით ჭ იმავე რედაქტორობით წლიური გაზეთების ფასი 4 მ., ქალაქ გარედ 5 მან.

გამოვიდა ახალი

კატალოგი

წერა-კითხვის საზოგადოების მაღაზიის წიგნებისა. მსურველთ შეუძლიანთ მოითხოვონ უფასოდ წიგნის მაღაზიებში.

ტფილისის სახელმწიფო თეატრი.

ანტრეპრიზა საიმპერ. თეატრის არტისტის

ლ. დ. დონსკოისა

პარასკევს, 8 ოკდომბერს,

3-მე გასტროლი ვ. ნ. პეტროვა-ზვანცევისა.

წარმოდგენილი იქნება

კარმენი

ოპერა 4 მოქმ., მუს. ბიზესი.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნნი დონსკოი-ეიხენვალდისა, ნიკიტსკისა, ხარიტონოვისა და სხვ.; ბ-ნნი სიკაჩინსკი, ობრაზცოვი, პორტბინოვსკი, ზალინსკი, მურატოვი და სხვ.

ბალეტს განაგებს **ჯიროვასსი.** პრიმა-ბალერინა **ლენჩევსკაია.**

უფროსი რეჟისორი ს. ფ. გეგეკორი. კაპელმეისტერი ნიკ. მაკაროვსკი.

ფასები ჩვეულებრივია.

დასაწყისი 8 საათზედ.

შაბათს, 9 ოკდომბერს,

ლ. დ. დონსკოის მონაწილეობით

წარმოდგენილი იქნება

პიკოვაია დამა

ოპერა 3 მოქმ. და 7 სურ., მუს. ჩაიკოვსკისა.

კვირას, 10 ოკდომბერს,

წარმოდგენ. იქნება

რუსალკა

ოპერა 4 მოქმ., მუსიკა დარგომაჟსკისა.

მზადდება პირველად ტფილისში **«ნორმანი»**, მუსიკა ა. რუბინშტეინისა და **«ვერტერი»**, მუსიკა მონიუშკოსი.

ბილეთები იყიდება.

გამგე ი. კელდერი.

გამოვიდა და ისყიდება ყველგან

ნაწერები ს. მესხისა

ტ. 1. II+533 გვ.

ავტორის სურათით და ავტოგრაფით, გამოცემა ს. ფარცხალავისა. ფასი ერთი მ. უმთავრესი საწყობი «წ. კ. გამავ. საზოგადოებაში».

ვკისრულობ

კორექტურულ საქმეებს იაფ ფასად და სასიმედოდ. მსურველთ მიმართონ «ივერიის» რედაქციაში, დილის 11 საათიდგან ნაშუადღევის 3 საათამდე, დ. ჯ.-ს.

(0—უ—1).

გამოვიდა და ისყიდება ყველგან „ქართველ. შორის წ.-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების მიერ ახლად გამოცემული წიგნები:

1.

ქაჯანა

მოთხრობა ნიკ. ლომაურისა.

2.

ალი

მოთხრობა მისივე, ფასი 10 კაპ.

წიგნების გამოწერა შეიძლება ფასადებითაც შემდეგის ადრესით: **Тифлисъ. Общество распростр. грамотности.**

ექიმი ქალი

მარიამ ნიკოლოზოს ასული

ზაალიშვილისა

გადავიდა ტფილისიდგან ქალაქ გორში, ერისთავის სახლებში.

(2—2).

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა

(კუკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ) ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილაობით:

ყ. მ. ჩიტოლავანი. 9 საათიდგან 10 საათამდე თვალისა, შინაგანისა და ნერვების ავადმყოფობისა.

მ. ბ. ავეტისიანცი. 11—12 საათამდე—კანისა, და ვენერიულ ბირუურგიულ ვადმყოფობისა

ი. ბაბანასოვი. დილის 10—12 საათ. ქალისა და ბავშვთ ავადმყოფობანი.

ქ. ი. ბაქალიშვილი. 12—1 საათ. ყელისაა ყურისა და ცხვირის სატკივრისა.

ზ. ა. თარხანოვი. 1—1½ საათ. შინაგანის და ბავშვებისა.

ა. ბ. ქარაპეტიანცი. 1—1½ საათ. შინაგან და ბავშვების ავადმყოფობისა—სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და შაბათობით.

ბ. სოლოლოვშვილი. 9—11 საათამდე კბილების ავადმყოფობანი.

საღამოობით:

ნ. ნ. როსტომაზეშოვი. 5—6 ს. ხირურგიულის და კანის ავადმყოფობისა (ელექტრო-ტერაპია).

ზ. ს. ელვი. 6—7 საათ. ნერვებისა (ელექტროტერაპიისა), შინაგანი და ვენერიულის ავადმყოფობისა.

ქალი ექიმი **ა. ი. ზაქარიანისა.** 7—7 საათ. ქალისა და საბებიო ავადმყოფობისა.

ვ. ა. თარხანოვი. 7½—8 საათ. ბავშვებისა და შინაგანი ავადმყოფობანი.

ს. ტ. არეანიანაკი. 11—1 ს. უკეთებს სახლში და მსურველთ მასსაჟსა, აუცრის ყვავილს გამართავს საექიმო გიმნასტიკას ექიმის დანიშვნით.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური, ღარიბთათვის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

დირექტორი სამკურნალოსი დოქტორი **ქ. ბაქალიშვილი.**

Первая частная лѣчебница д-ра *Навасардіана.* Тифлисъ противъ памятн. Воронцова. წლ.

ქართველნი მკურნალნი:

გედევანიშვილი მიხეილ,—„ყორდანოგის ქუჩა, № 16, საკუთარი სახლი. სადამს 6—7 საათამდე.

ბაქალიშვილი კონსტანტინე ელისაბეტის ქუჩა. სახლი მიღოგოსა. № 5

კბილის ექიმი ნ. ტყეშელაშვილი იღებს ავადმყოფებს 9 საათიდგან სადამამდე 5 საათ., ოდეკის ქუჩა, № 31.

ბაბაშვილი გრიგოლ,—კოჩუბეის ქუჩა, № 19.

ვაფაძე სპირიდონ. ბეტერბურგის ქუჩა საკუთარი სახლი.

დიასამიძე ალექსანდრე,—ლორის-მელიქოვის და პარონის ქუჩის კუთხე, ფოსტის პირდაპირ მესხიშვილის სახლი, № 18, იღებს ავადმყოფებს დილით 9—11 და სადამოთი 6—8-დე.

კერძო სამკურნალო

ექიმის დ. ა. გედევანიშვილისა

კუკია, ველიკოკნიაგინეს ქუჩა წინად Набережная, სახლი აბრამოვისა № 9, მიხეილის ქუჩიდგან-კი № 34.

ტელეფონი № 274.

ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე.

დილით:

ა. ი. ბალარჯიშვილი—ბავშვებისა, 9½—10½ ს.

ნ. ტ. ფულინი—ყურისა, ყელისა და ცხვირისა 10—11 საათ.

ლ. ი. ავამოვი—საშარდესი, ვენერიული და ხირურგია. 11—12 საათ. ყოველ დღე.

მ. ი. ციმბალი—ხირურგია—კვირაობ., სამშაბათ., ხუთშაბათ. და შაბათ. 11½—12½ საათ.

მ. ა. იოსელიანი—ქალისა და საბებიო, სამშ., ხუთშ. და შაბათ. 12—1 საათ.

დ. ა. გედევანიშვილი—შინაგან, ნერვებისა და ელექტროტერაპია ყოველ დღე 12—1 ს.

ა. ნ. დიასამიძე—სიფილისისა და კანისა, 12½—1½ საათ.

გრ. ვ. სოგბოლევსკი—ქირურგია და ორთოპედია: ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით. 1—2 საათ.

ა. ა. ბეიერი. შინაგანი და ბავშვებისა. 1—2 საათ. ყოველ დღე.

ლ. მ. ოროინი. ქალისა, საბებ. და ბავშვ. და შემოწმება ძიძებისა ორშაბათ., ოთხშაბ. და პარასკევობით 2—1 საათ.

ვ. ხ. მუხასლაშვილი—თვალისა ყოველ დღე, გარდა სამშაბ. და კვირ. 2—3 საათ.

საღამოთი:

გრ. ვ. სოგბოლევსკი—ქირურგია და ორთოპედია 5—6 საათ.

ტ. ხ. დავიდოვი—შინაგანი და ბავშვებისა 5—6 საათ.

სამკურნალოში ჭნდება ქიმიურ-მიკროსკოპიული ბაქტერიოლ-სკოპიული კამოკვლევანი.

რჩევა-დარიგება 50 კ., ოპერაციები მორიგებით. კრიოტები 3—5 მანეთამდე დღე-ღამეში. სამკურნალო გაფართოვებულია ოცის კრატეთ.

ტელეფონი № 274

(ბ.)

ომის ამბები

დეკეშები და წერილები.

ოქუ, ნოძუ და კუროკი ოიამაძს მეთაურობით.—თვალთ მნახველის მოწერილი.

ოქუ მარცხნივ იდგა ამ ბოლოს დროს და ჰყავდა 5 დივიზია, 100,000 კაკადე, 2 დივიზია სულ მარცხნივ, ორი დივიზია შუა-გულას და ერთი მარჯვნივ. კუროპატკინმა ოქუს შეუტია, მაგრამ ოქუ მაგრა დახვდა, იმისი არ იყოს, მოვიდა სეტყვა და დახვდა ქვაო. ქვის მაგიერ ოქუ იყო. ჩვენები იძულებულნი იყვნენ უკან დაეწიათ. ზარალი დიდი მოუვიდათ: ბრიგადის კამანდირი დასჭრეს, პოლკის კამანდირი მოჰკლეს და არტილერია მთლად ხელთ იგდეს. შემდეგ ალი ჯარი მალე გონს მოვიდა და პოლკოვნიკმა ვანნოვსკიმ მედგარი იერიში მიიტანა, არტილერიის ერთი ნაწილი წაართვა იაპონელებს და მხოლოდ 16 ზარბაზანი დარჩა წაურთმეველი. მარშალმა ოქუმ კვლავ შეუტია ჩვენებს და დიდის მხნეობით ეკვეთა ვანნოვსკის, აიძულა უკან დაეწია და ისევ იგდო ხელთ. მთლად არტილერია. ოქუ ისე შორს წავიდა, რომ მუკდენამდე რაღაც 15 ვერსი-ღა აქვს დარჩენილი.

ნოძუ შუაში იდგა და მიიწევდა წინ. 70—75 ათასი ჯარი ჰყავდა, მაგრამ ეს ჯარი მერე გაამოერია, ალბად კუროკის ჯარი მიიშველია. იერეკა სწერდნენ: შუა-გულიდან სჩასს, როგორ მოდიან წინ იაპონიის რაზმები და მოაბნელებენ მზესაო, რამდენსამე ვერსის მანძილზე არიან გაფწრკიებულნო. დივიზიობით თურმე მოდიოდნენ წინ. მაშასადამე, საგულეველია, რომ შეაგულიდანაც 100,000 ჯარის კაცი გვეტევებოდა. ნოძუს წინ იდგა გენ. ზარუბაევი, მაგრამ სულ 53 ათასი კაცის მეტი არ ჰყავდა და პირველ შეტევაზედვე უკან დაიწია, მდინარე შილიხეს იქით. ცხადია, სათადარიგო ჯარს აქ მიაშველებდა კუროპატკინი ზარუბაევს, მიაშველა კიდეც, გავიდა ისევ შილიხეში, მაგრამ ღამე მოუარეს მარცხენა მხრიდან და კიდევ უკან დაბრუნეს. მარშალმა ნოძუმ ისევის ძლიერებით დაჭკა ზარუბაევს, რომ იმნაც თითქმის მუკდენს მიალწია, დაუმხარდამხარდა მეტად წინ წასულ მარშალ ოქუს. თუ იაპონელებს დაეკუჯერებთ, ნოძუმ დღეს 150 რუსი ტყვედ შეიპყრა. ეს იმის ნიშანია, რომ ჩვენი შუა-გული ჯარი სისწრაფით წასულა უკან.

საოცარი ის არის, რომ იმ დროს, როცა რუსთა მარჯვენა ფრთა და შუა-გული

ამ გაჭირვებაში იყო, მარცხენა ფრთა ისე შორს წავიდა კუროკის წინააღმდეგ, რომ კინაღამ სულ დაშორდა თავისიანებს და საფრთხეში არ ჩაიგდო თავი. ეს ფრთა 40—60 ვერსზედ მოშორდა მუცდენს, მაშინ, როცა ოქუს და ნოძუ იმდენად მიუახლოვდნენ, რომ კინაღამ სინათლე სჩანდა ღამ-ღამობით იმის ჯარის ბანაკში. ფრიად საშიში მდგომარეობა გაჩნდა. ამიტომ გასცა ბრძანება კუროპატკინმა, აუცილებელად უნდა გაიმაგროთ სანგრები მარჯვენა მხარეზედ და შუა-გულასაო. ჩვენი მთავარ-სარდალი მიხვდა, რომ ოქუსა და ნოძუს ადვილად შეეძლოთ გადაეჭრათ გზა მუკდენისაკენ კუროპატკინისათვის.

ოიამას უნდოდა მარჯვენივ და მარცხენივ დაეკრა ჩვენთვის. კუროპატკინსაც ესევე ედო გულში და შეუდგა კიდეც ამ სურვილის განხორციელებას. მხნედ შეუტია ოქუს, მაგრამ ამავე დროს ისეთისავე მხნეობით ვერ დაეკრა თავს ნოძუს, იაპონელთა შუა-გულს ჯარს. როცა გარს უვლი მტერს, შუა-გულიც უნდა გაარღვიოთ მისი და ორივ მხრივ შეუტიოთ განაპირებულს, მოწყვეტილს ნაწილს ლაშქრისას. ეს ვერ მოხერხდა ვერც ოქუსაკენ და ვერც კუროკისკენ. კუროკიმ პირველში უკან დაიწია, გვერდი მიჰყუდა ნოძუს და შემოიკრიბა, შემოიკალთავა ჯარები. ასეთის ხერხის წყალობით, რუსნი მარცხენა მხარეზედაც შეღრკნენ, დამარცხდნენ და დაიწყეს უკან დახევა ჩრდილოეთად.

ასეც უნდა მომხდარიყო. როცა ოქუს გაიმარჯვა და უკან დაუწევინა ჩვენს მარჯვენა ფრთას, ხოლო მარშალი ნოძუ გვემუქრება შუა-გულ ჯარის ორად გარღვევას, მარცხენა ფრთამაც უეშველად უნდა უკან დაიწიოს, რათა ლაშქარი შუბლში გასწორდეს, ლარივით იდგეს და შეეძოოს უკან დაწევა, ხუნხეს გაღმა მხარეზედ.

—

გაზ. «რუსსა» სწერს დეპეშით მუკდენიდან თვალით მნახველი საშინელის უკანასკნელის სისხლის-ღვრისა: გუშინ წინ კოტა უკან დაეხიზეთ. იანთაის ახლოს იაპონელები თითქმის ზედ მოგვადგნენ. საღამოს 11 საათზედ ასტყდა სროლა, რომელმაც გასტანა მთელს ღამეს, ხოლო გუშინ, დილის 5 საათზედ. ჩვენ კიდეკ წინ წავედით. გამძვინვარებული, გააფთრებული სისხლის-ღვრა მთელს დღეს არ შეწყვეტილა და ხან ჩვენ ვამარცხებდით, ხან ისინი, ხან ჩვენ აივიდებით სიმაგრეებს, ხან ისინი. რკინის გზის დასავლეთად იაპონელებმა ძლიერ შემოგვიტიეს ნაშუადღევს და აიღეს სოფელი, საცა ვიდექით. დღეს მივიტანეთ იერიში და ის სოფელი ისევ წავართვით, ცოტათი წინაც წავიწიეთ. ეს უკანასკნელი ამბავია ომისა. რკინის გზის აღმოსავლეთადაც მძვინვარე ომი იყო და იქაც წინ წავიწიეთ. იანთაი ჯერ არ აგვიღია, მაგრამ თვალითა კი შეეცქერით. იაპონელნი იცავდნენ თავს განწირულებით, მამაცურად; თითოეული ფეხის გადადგმა სისხლით ირწყოდა. ჩვენი ჯარები არა მარტო უმაგალითო ვაჟკაცობით იბრძოდნენ, არამედ აღფრთოვანებითაც და საოცარის აღტაცებით. თქმა აღარ იყო საჭირო, აბა, წადი, წადი, შეტეიეო. თვითონ მიბრძოდნენ გალომებულნი მტრის ჯავრის ამოსაყრელად. იყო რამდენიმე მაგალითი საოცარის გმირობისა; ისე მიდიოდნენ იერიშით მაშინ, როცა ტყვია სეტყვასავით უშენდა, თითქო სწვავა აქვთ, პარადიაო. ჩვენებმა ბევრჯელ მოინდომეს ხიშტებით შეტევა, მაგრამ იაპონელები ირიდებდნენ ხიშტებით ბრძოლას. თუ მაინცა და მაინც გაუჭირდებოდათ, სანგრებს სტოვებდნენ, იწევდნენ უკან და ისროდნენ ხელით სასროლ ყუმბარებს ახლო მოსულ მტრის გუნდში. მერე დაუშენდნენ თოფს რუსების მიერ აღებულ სანგრებს და მაშინ ჩვენ დიდი ზარალი მოგვდიოდა, ბევრი ,,ვეხოცებოდა, უფრო კი ბევრი იკოდებოდა. მკურნალნიც გმირულად იქცეოდნენ. იაპონელ ცხენოსანთა რამდენიმე ესკადრონი ეკვეთა ჩვენს ორს ბატალიონს გვერდისა და ზურგის მხრივ. ჩვენები არ დაიბნენ, რამდენჯერმე უცბად დასცალეს თოფები და ყველანი ძირს დააწვინეს. ვერც ერთმა ვერ მოაქვნა ცხენი ჩვენამდე, ვერც ერთი ვერაერ დაბრუნდა თავისიანებთან. ერთხელ ჩვენებმა ზურგიდან მოუარეს და დაუშინეს თოფები. იაპონელებმა წითელის ჯვრის ბაირაღი აფრიალეს, დაიწყეს ყვირილი და გინება რუსულად, თქვენსავე ხალხს რად ესვრითო. მერე-კი ანიშნეს თავისიანებს, ჩქარა [illegible] ჯარიო. მაშინ მიჰხედეს მხოლოდ მათს ვეფაგობას და [illegible] თოფები. 30 სეკლემბერსაც [illegible] ლია იყო. გააფთრებით [illegible] ბრძოლა ეს ბრძოლა [illegible] ყარეს. [illegible] ბრძოლა [illegible] ბანაკში. [illegible] ბრძოლა [illegible] ბანაკში. [illegible] ბრძოლა [illegible] ბანაკში

არ უმჯობესს თავის მოგონების საიდუმლოს, მაგრამ ერთის სამეცნიერო ჟურნალის თანამშრომელს როგორღაც მოუხერხებია და ისე შესჩენია, რომ ზოგიერთი რამ საფუძველი ამ მანქანისა შეუტყვია. მანქანა უკვე კეთდება თურმე ერთ-ერთს ქარხანაში. ოთხი ფრთა ექნება საფრენი. იმით ფრენა ჰაერში უფრო ნაკლებ საშიში უნდა იყოს, ვიდრე ველოსიპედით ყოფნა. იმაზე მეტს ძალას არ მოითხოვს კაცისაგან, რამდენსაც ითხოვს ჩვეულებრივი სიარული სწორე ადგილზედ. მანქანით ფრენა უფრო სასიამოვნოა, ვიდრე რომელიმე სხვა ვვარი სეირნობა. როცა გოლანდი პატენტს მიიღებს, მაშინ გამოაქვეყნებს დაწერილებით, როგორ არის მოწყობილი იმის მანქანა, რომელიც სიმსუბუქესთვის ბამბუკისა და ალუმინისა არის. სულ ოფნის თურმე 26 გირვანქას.

«ᲣᲪᲮᲝ ᲚᲘᲢᲥᲕᲐᲗᲐ ᲚᲔᲥᲡᲘᲙᲝᲜᲘᲡ» ᲒᲐᲛᲝ.

(გაზ. «ცნობის ფურცლის» და ზანგის საუკეთესოდ).

«ცნობის ფურცლის» მე-2620 და 2621 ნომრებში მოთავსებულია მეტად ორიგინალური ბიბლიოგრაფია ზანგისა „უცხო სიტყვათა ლექსიკონის“ შესახებ, რომელიც შეადგინა და გამოსცა ბ-ნმა იოსებ იმედაშვილმა. ბ-ნ ზანგს არ მოსწონს ლექსიკონი, უკიჟინებს იმედაშვილს და გაიძახის: შემდგეგნელს არავითარი მომზადება არ აქვსო, მწერალად არის სალიტერატურო თავაზიანობასთან და გზგზიადებული წარმოდგენა აქვს თავის თავზეო, ლექსიკონი უვარგის და დამახინჯებულ ქართულით არის შედგენილიო.

მე შევადარე ბიბლიოგრაფიაში ამოწერილი ადგილები ლექსიკონს და დავრწმუნდი, რომ ბ-ნ ზანგს სდომებია შემდეგ-ნელის პიროვნების დამცირება. ამისთვის ბიბლიოგრაფიაში სრულად არ ამოუწერია სიტყვების განმარტება, ან ბ-ნ იმედაშვილის განმარტება დაუმახინჯებია. ამის დასამტკიცებლად მე სიამოვნებით მოვიყვანდი ყველა ადგილებს, მაგრამ ვშიშობ, წერილი მეტად გაჭიანურებული არ გამოვიდეს. მოვიყვან რამდენსამე მაგალითს:

ლექსიკონში არის:

«ადვოკატური—გამოსარჩლებითი; ადვოკატის შესახები». (იხ. 13 და 1077).

ბ-ნ ზანგს ამოუწერია:

„ადვოკატური—სასამართლო საქმეთა წარმოება“.

ეს განმარტება, რომელიც ამოუწერია ბ-ნ ზანგს, ეკუთვნის სიტყვას «ადვოკატურას» და არა «ადვოკატური»-ს. არც ის ოფიქროს მკითხველმა, რომ აქ კორექტურული შეცდომა იყოს. სიტყვა რამდენჯერმეა ბიბლიოგრაფიაში განმეორებული.

ბ-ნი ზანგი ოხუნჯობს: «ბ-ნ იმედაშვილს გაუბერია ახსნა; ახსნა ყოველს სამართლეს მოკლებულიაო». ნამდვილად კი გამოდის, რომ ბ-ნ იმედაშვილს სიტყვა აუხსნია სწორედ, მხოლოდ ბ-ნ ზანგს კითხეა არა სკოლნია!

ლექსიკონში არის:

«ადმინისტრატიული წესით ამა თუ იმ საქმის გადაწყვეტა,—საქმის უსასამართლოდ, ანუ გაუსამართლოდ გადაწყვეტა, ე. ი. სამართალი დადგენილება ადგილობრივი მართებლობის უფლებასურვილით. (სეტი 14).

ბ-ნ ზანგს ბიბლიოგრაფიაში «უსასამართლოდ»-ის მაგიერ ამოუწერია «უსამართლოდ» და გაიძახის: „სრული უზარმაზაა, არ გვესმის და ვერც სხვა ვინმე გაიგებსო“. სხვებს რა მოგახსენოთ, მხოლოდ თუ ბ-ნ ზანგს სისწორით ამოწერა უძნელდება, რასაკვირველია, გაგება უფრო გაუჭირდება. ამოწერა მექანიკური მუშაობაა, გაგება კი გონებრივი. პირველი უფრო ადვილია, ვიდრე მეორე. რაც შეეხება სიტყვას «უფლება-სურვილია»-ს ვიტყვი, რომ ყველა მხარეში ადმინისტრატორს, მაგ., ჩვენში მთავარმართებელს, მინიჭებული აქვს უფლება უმაღლესის თაყვანისცემისაგან, გადასწყვეტოს საქმე ასე თუ ისე. ის კი თავის სურვილისამებრ დამწაფავეს ან გადასახლებს, ან ციხეში დაამაბეტონებს, ან დააჯარიმებს, ან გაანთავისუფლებს.

ლექსიკონში არის:

„ინტერვალი—შორისი; 1, მუსიკაში: ამაღლებულსა და დადაბერებულ კილოთა შუა მანძილი; 2, ჯარის ნაწილების შუა სივრცე; 3, საზოგადოთ ორ საგანთა შუა მანძილი“. (სეტი 389).

ბ. ზანგს ამოუწერია:

«ინტერვალი—შორისი».

ბ. ზანგი გაიძახის: «კიდევ ახალი სიტყვა, ბ. იმედაშვილის მიერ თხზულიო». ერთი, რომ ეს სიტყვა რუსულ ლექსიკონებთან შედარებით ვრცელად და რიგიანად არის განმარტებული, მეორე, რუსულ-ქართულ ლექსიკონში (ესეც ხომ წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების გამოცემულია) სიტყვა «ინტერვალი» — «შორისთ» არის განმარტებული.

აიღეთ «კლერიკალიზმი», «მეტაფიზიკა» და სხვები.

რატომ ბ. ზანგს თავისი უკეთესი განმარტება არ მოჰყავს? ალბათ, არ ძალუძს. მხოლოდ რომ მიიზიდოს მკითხველის სიმპატია, ამბობს: «ჩვენი გულითადი სურვილია, ასეთი წიგნი არასოდეს ხალხში არ გავრცელდესო—და ამასთანავე წინადადებას აძლევს „წერა კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებას“, ლექსიკონი შეადგინოს და თან იმედსაც—ბევრი განათლებული ქართველი დაგეხმაროსო და «ამ გვარად იქნება ბ. იმედაშვილის გაფუქებული საქმე გასწორდესო.

აბა, ბ. ზანგო! ნურც ასე აბუჩად აიგდებთ მდაბიო ხალხს, რომლის ინტერესებიც, როგორც მე დავრწმუნდი თქვენის ახირებულ ბიბლიოგრაფიიდან, სრულიადაც არ გაწუხებთ. მდაბიო ხალხი იმით გაირჩევა თქვენისთანა ინტელიგენტისაგან, რომ ის ცარიელ სიტყვების რახუნს ყურადღებას არ აქცევს და უფრო კრიტიკულის თვალით უყურებს და იკვლევს ყოველისაე ხალხის მოღვაწის მოქმედებას.

ჩვენ არ გვინდა ცარიელი სიტყვები, საქმეა საჭირო. მერე დაგვიმტკიცე ეს რითმეგ? თუ სიზარმაცეა არ გეწვიოთ, რატომ არ გაისარჯეთ და ბ. იმედაშვილის ლექსიკონში სიტყვების განმარტება იმ წყაროებს არ დაუპირდაპირეთ, რომლებიც ჩამოთვლილია ლექსიკონის პირველ გვერდზე? თუ თქვენ სიზარმაცეს ვერ შებრძოლებიხართ, როგორ უნდა შეებრძოლოთ ლექსიკონის გავრცელებას ხალხში?

თქვენის შეცდომების გასწორება კიდევ შეიძლებოდა, რომ „ცნობის ფურცლის“ რედაქციას ჩემი წერილი დაებეჭდა, რომელიც მე მივიტანე რედაქციაში ამ დღეებში.

მე არ ვამტკიცებ იმას, რომ ბ. ი. იმედაშვილს შეცდომები არ ჰქონდეს, მაგრამ ადამიანი ბრმა უნდა იყო, რომ ამ ნაკლოვან ღირსებაც ვერ დაინახოს. ის არ ასცდება შეცდომას, ვინც რამეს აკეთებს. სიტყვების რამდენსამე განმარტებაში რომ უნებლიეთი შეცდომა იყოს, ამითი მთელი ლექსიკონი ამოდენა სასარგებლო ნაშრომის განადგურება შეიძლება? მოგვაცეს ბ-ნმა ზანგმა მაგალითი, და სხვა ინტელიგენტებიც მიჰბაძავენ მის მაგალითს.

რაც შეეხება ენის ცოდნას, ბ. ზანგი ვერც ამითი დაიკვეხნის.

როგორც ზევით ვთქვი, «ცნობის ფურცლის» რედაქციაში წაიღე დასაბეჭდად პატარა წერილი, რომელშიაც ეწერა: უმეტესს შემთხვევებში გაზეთი ემსახურება საზოგადოებას, ამიტომ, ვფიქრობ, ყოველს წევრს საზოგადოებისას ნება უნდა მიეცეს გამოსთქვას თავის აზრი. რადგანაც დავრწმუნდი, რომ ბ. ზანგს თავისი ბიბლიოგრაფია აუშენებია მხოლოდ ლანძღვა-გინებაზე და საზოგადოება შეცდომაში შეჰყავს, ამიტომ საჭიროა ლექსიკონის განსჯა-დაფასება მიეცდოს რამდენსამე მკოდნე და მიუდგომელ კაცს, თორემ ბ. ზანგი რომ გაჰკიოდეს რომელსამე საგანზე—შავიაო და ბ. იმედაშვილის იმავე საგანზე—თეთრიაო, მაგით საქმე არ გამოირკვევა.

იმასაც ნუ დავივიწყებთ, როგორის ლანძღვა-გინებაში ეხსენებდნენ ზოგიერთნი წარჩინებულნი კაცნი შარშან პატიცემულს რუსის მწერალს ლეონიდ ანდრეევს. ამან ააშფოთა მთელი საზოგადოება, აალაპარაკა ჟურნალ-გაზეთობა. იმიდგი წყალი, რომელშიაც გაბედულნი დათარეშობენ ბაყაყები, ის ბაყაყები, რომლებმაც აამღვრიეს წყალი. ბოლოს დროს წყალი გაიწმინდა, ლექი ძირს დაეშო და ბაყაყებიც მიიმალნენ. გამარჯვება დარჩა ძლეულ-მოსილს ანდრეევს. აი, ბატონებო, მაგალითი, რომელიც ნება გვაძლევს ვიფიქროთ, როგორ სცდებიან ზოგიერთნი წარჩინებულნი და დიპლომიანი კაცები-მეთქი.

წარმოიდგინეთ, მეორე დღეს რედაქციამ წერილი უკან დამიბრუნა და მითხრა: მოუხერხებელია ჩვენის კრიტიკოსის (!?) წინააღმდეგ დაიბეჭდოს ჩვენსავე გაზეთშიო.

ხმა გავრცელდა, ვითომ რედაქციაში ამავე საგნის შესახებ რამდენიმე წერილი მისულიყოს პროტესტის გამოსაცხადებლად. დარწმუნებული ვარ, რედაქცია პროტესტის წერილებსაც ისე მოეპყრობა, როგორც ჩემს წერილს.

სამსონ ივ. ბაიკაძე.

თეატრი და ხელოვნება

ოპერა. ვერდის ოპერებში «აიდა» საუკეთესო ნაწარმოებია, რადგანაც დაუშრეტელ ნაკადულსავით მომდინარე მრავალ ფეროვან მელოდიასთან ერთად თქვენს სმენასა და გონებას თვალ წინ ეშლება ძლიერი სურათები ეგვიპტის დრამატიზმით აღსავსე. სხვა ოპერებში ვერცი უფრო ტკბილ ჰანგების მქმნელია, ვიდრე მუსიკის საშუალებით გამომხატველი ფრჩხილა სულიერ ვითარებისა. იმ ოპერებში ხშირად სიტყვის შინაარსი და მუსიკალური ჰანგი ერთი ერთმანეთს არ უდგება. «აიდაში» აგრეედვე დიდი ყურადღება აქვს მიქცეული ხოროსა და ორკესტრს. ანსაბლის სასიმღერო ნომრები საუკეთესო ადგილებია ოპერაში; პირველ მოქმედების მარში, მეორე და მეოთხე სურათის საერო სასიმღერო ჰანგები შეესინიშნავია თვისის მეტყველებით და ძლიერად ასურათებს მომეწტებს. რაც შეეხება არიებს და დუეტებს—აქ ხომ ვერცი ცნობილია, მისი ფანტაზია უსაზღვროა და ერთი ჰანგი მეორეს ისე მოსდევს ბუნებრივად, როგორათაც ზვირთი ზვირთს.

ოთხშაბათის წარმოდგენაში (6 ოქტომბერი) პირველობა ეკუთვნის ბ-ნ ტულლერს, რომელიც აიდას პარტიას მღეროდა. შეშენიერი ხმა აქვს ქ-ნ ტულლერს, ყველა ფარდებში თანასწორად ძლიერი და კილოანნი; განსაკუთრებით მაღალსა და დაბალ ფარდებში ჰეღერს მისი ხმა თავისუფლად, საშუალოში კი, ცოტა არ იყოს, ხმის დენას თავისუფლება და სისუფთავე აკლია. თამაშობით ქ-ნი ტულლერი თამაშობს შშვენივრად ისე, როგორათაც მრავალი გამოცდილი არატისტ-ქალთაგანი და განსხვავებული რამ არა ეტყობა-რა ამ თამაშს. ქ-ნი პეტროვი ზვანცოვისა კარგი ამნერისი იყო. ცბიერი, დაუნდობელი და ზავი. მღეროდა ძალიან მოხდენილად, განსაკუთრებით ამ სცენაში, როცა რადამეს სასჯელს უწყვეტავენ. ამავე სცენაში მსგავსი ქალის მოძღვამა სახეს ტკაფიოდ და ძლიერის მეტყველებით გადმოგვცა ამნერიის სასო მიხდილი მდგომარეობა რადამესის დასჯის გამო. ჩვენს აზრით, სცენა ეკვიანობისა აიდასი და რადამსის სიყვარულის გამო ისე ძლიერად არ ჩაატარა, როგორც მის ნიჭს შეეფერება.

ბ-ნ რიბაკოვის შესახებ არა თქმენა-რა ჯერ-ჯერობით, რადგანაც მეორედ ვხედავთ რადამესის როლში და ორჯელვე ავადმყოფს. ამის გამო არ შეიძლება ითქვას, რომ ის ხრინწი, რომელიც მის თვითეულ ამოძახილს თან ამოსდევს, ბუნებრივი თვისება იყოს მისის ხმისა; მაღლა ასაკადებელ ადგილებში, მაგალითად სა-ბეშოდს და სი-ში, მომღერალს ხმა თითქოს უწმინდადება და საშუალო ფარდებში-კი ხრინწ-მორეულია. დაბალ ფარდში მისი ხმა სულ არ ისმის. ასეა თუ ისე, მისი ხმა გულიდან არ არის ამოდენილი, როგორც იტყვიან ხოლმე. არამედ იგი ყელში მღერის, რის გამოც ხმას სასიამოვნო იერი ეკარგება.

ბ-ნი გალეკაი (სამფისა) და ბ-ნი დემიანენკო (მეფე) ორთვენი კარგები იყვნენ.

ბ-ნი კამაროვი ეფიოპთა მეფის ამონასროს როლში ძალიან მოისუსტებდა. ხალხი წარმოდგენას ნაკლებად დაეწერო.

წერილი

რედაქციის მიმართ

გაზეთ «ივერიის» მე-190 ნომერში დაბეჭდილია ბ-ნ უსუფ-აღას კორესპონდენცია შემდეგის სათაურით. „აგარაკი ბახმარო“. ამ წერილში კორესპონდენტი პირველადვე მეტის მეტად არა სასიამოვნო სახელით ახასიათებს ვაკიჯვრელებს და უსამართლოდ ჰბადებს ხალხში მათდამი ზიზღსა და ცუდ წარმოდგენას. «სოფელ ვაკიჯვრიდანაო,—სწერს ავტორი, ბახმარამდის სულ მთის ბილიკებია სასიარულო და მგზავრობა შეიძლება მხოლოდ ან ცხენით, ან ფეხით (ქვეითად). გზა არის ვიწრო, დაუსრულებელი ალმართ-ალმართი და ოღრო-ჩოღრო, ასე რომ, თუ მიჩვეული არ არის, რაც უნდა კარგი ცხენი იყოს, აგარაკამდის ვერ აღიხ».

როგორც ვხედავთ, გზები მეტად ძნელი სასიარულო ყოფილა, რომ ცხენი ვეღარ აღწევს აგარაკამდის. ეს სრულიად მართალია. ზოგჯერ ცხენი პატრონს გზაშივე დაუფარფატებს ხოლმე.

შემდეგ გრძნობს მოაგონებს ეექილი: «ამიტომ სოფ. ვაკიჯვრის მცხოვრებთ ჰყავთ მთაში მოსიარულე ცხენები და მიჰყავთ მოაგარაკენი. თითო ცხენი ბახმარამდის ჰღირს 2 მან. 50 კაპ.».

მართალია, ვაკიჯვრელი იღებს ხსენებულ ფულს, მაგრამ საჭიროა ვიცოდეთ, რამდენი დრო უნდება ამ მგზავრობას ცხენით. რადგან ვაკიჯვრელების ცხენები იმდენად თავისუფლების მოყვარულნი არ არიან, რომ აგარაკიდან თავიანთ ნებით არ ბრუნდებიან, ანუ, რომ მგზავრობის დროს მოაგარაკე არ დაამტვრიოს და კალდეში არ გადასხეოს, ამიტომ ჯერ-ჯერობით ამათ პატრონები ატარებენ და რადგან გზა მეტის-მეტად გრძელია, იმ დღესვე უკან, სოფელში დაბრუნება დღეი იძულება იქმნება კაცისათვისაც და ცხენისათვის.

«აქვე უადგილო არ იქმნება შეენიშნოთთ,—დასძენს ავტორი წერილის ბოლოში,—რომ ვაკიჯვრის მცხოვრებნი, რომლებნიც დიდ ალებ-მიცემობაში და მოსაგებში არიან: თუ ცხენების გაქირავებაში (უმჯობესია გაქირავებით), სანოვაგის გაყიდვით და ამ გვარებში (უმჯობესია ამგვარებით), რომელშიაც მეტის მეტ ჩარჩობას იჩენენ ამ ბოლო დროს, —რითაც ხშირად უსიამოვნება ჰხდებაო.

ცხენი ვაკიჯვრელისათვის საწარმოვო იარაღია ამ შემთხვევაში. მის შეძენაში დახარჯულია და ეხლაც იხარჯება ენერგია. ამ საშინელ გზაზე, დაუსრულებელ გზაზედ, ავტორის სიტვით, რასაკვირველია, იარაღი, მანქანა მეტის მეტად ცვდება, ილეკა, იწვის, მაშასადამე იარაღი ჭარგავს მის პირველ ღირებულებას, აკლდება ფასი და რომ ამას პატრონის დანახარჯ დროის მინიმუმად ორი დღეც მივუმატოთ, მაშინ ამ დანახარჯის საფასურად ორ მანეთ ნახევრის აღება მეტის მეტი ჩარჩობა, ეკსპლოატატორობა არ უნდა იყოს.

რაც შეეხება სანოვაგეს, შემიძლიან დანამდვილებით ვსთქვა შემდეგი: სიმინდის ფქვილი, ღომი, ქათამი და კვერცხი შედარებით სხვა სოფლებთან, ვაკიჯვარში, მრავალ მიზეზის გამო, გაცილებით მეტი არ არის. ყოველ შემთხვევაში, ბ-ნ უსუფ აღას უნდა აეხუხა ფასები იმ საკოვიგისა, რომლის გაყიდვაშიც ვაკიჯვრელნი ჩარჩად მოსჩენენებია.

ვაკიჯვრელი.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა საგენტოსაგან).

6 ოკტომბერი.

ᲐᲠᲘᲝᲚᲘ. მაზრის საერობო კრებამ მიიღო სამმართველოს წარმომადგენელის წინადადება სკოლის კომიტეტის დაფუძნების შესახებ. დაადგინა, სახოგოს საგუბერნიო კრებას საერობო გაზეთის გამოცემის შესახებ.

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ. საერობო კრებამ დაამტკიცა პროექტი საერთო სწავლის შემოღებისა მაზრაში და დაადგინა თანდათანობით მიმატოთ ჯამაგირები მასწავლებლებს.

ᲰᲘᲒᲠᲐᲚᲔᲢᲐᲠᲘ. მაროკკოს ნაპირებთან შეეტაკნენ ბრიტანული ორი კონტრნადმოსანი, ერთი ძლიერ დაზიანდა, მეორეს ცხენი შეედრიკა. ორთავე გემი ჰიბრალტარს მივიდა.

ᲡᲢᲐᲛᲑᲣᲚᲘ. მსოფლიო პატრიარქის ყოფამდგომარეობა სინოდში ძალიან გაჭირვებულია, რაკი წყვრთ კუკოვალახთა და ბოსნეველთა საკითხის გადაწყვეტის დროს არა დაუთმეს რა. იოკიმე მესამე უეჭველად სამსახურს ჩამოეთხოვება.

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ. მოხდა საზოგადო კრება კელტა-სლავიანთა ლიგისა. საორგანიზაციო კომიტეტმა საუზმე გამართა, რამდენიმე სიტყვა წარმოსთქვეს. ჩეტრეკ-სფრინდოვჩიმა გამოსთქვა, დაწყებულს საქმეს საფუძვლად უდეგს მისწრაფება, რომ აღდგენილ იქნას ფრანგ-რუსთა კანონიერი გავლენა ბალკანეთის ნახევარ კუნძულზე და დამკვიდრდეს ევროპის მშვიდობამ.

7 ოკტომბერი.

ᲢᲝᲙᲘᲝ. (რეიტერი). იაპონიის უმთავრეს ბანაკიდან არც დღეს, არც გუშინ არავითარიმე ცნობა არ მოსულა. აკა ფიქრობენ, მიჩუმება, რომელიც მოჰყვა რუსების უხერხულს იერიშებს ღამე 4 ოკტომბერს, გამოწვეულია იმით, რომ რუსები აგროვებენ ჯარებს ნოძუსა და ოკუს წინაღმდეგ. ახლა ფიქრობენ, კუროპატკინი იმის ზარუნვაშია, დაიცვას თვისი მარჯვენა ფრთა და ზურგი, ამითი დრო მოიგოს და თავის ლაშქარი ხუნხეს იქით გაიყვანოს. შეუძლებელია რუსები სატეს საქმეს შეუდგნენ და შეინარჩუნონ პოზიციები მდინარე შახესთანაო.—რა ზარალი მოუვიდათ 27 სეკდემბერს იაპონელებს, ჯერ სრულს ცნობაში არ არის მოყვანილი. სრული ცნობა არც რუსთა ზარალის შესახებ არის. ნამდვილად არც ის არის ცნობილი, რამდენი ზარბაზანი წაართვეს იაპონელებმა რუსებსა.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. (რეიტერი). 4 ოკტომბერს ოკუს ბინაკიდან დაბაშით იუწყებიან, იაპონელებმა ათ მილამდე წაიწიეს წინ მუკდენის სამხრეთად. მდინარე ხუნხედან ორ მილზე, სამხრეთად, რუსებმა საგერო სიმაგრეები გაკეთეს. ფიქრობენ, აქ ეცდებიან იაპონელთა ზედ მისვლა შეიმაგრონო. აქ ბუნებითი სიმაგრეები არ არის. იაპონელნი იუწყებიან, უკანასკნელთანაც გაფფთრებული ბრძოლა ჯერ არც ერთხელ არ ყოფილა ბარადაო. რუსებს ჰყავდათ პირველი ალაშქრო და მეხუთე და მეექვსე ციმბირის კორპუსები. საგერად იმათ მხოლოდ ხელდახელ გაკეთებული თხრილები ჰქონდათ.

ᲛᲣᲓᲔᲜᲘ, 6 ოკტომბერი. დილას ხელმწიფის მოადგილე მოვიდა სათათბიროდ გენერალ კუროპატკინთან.

ᲤᲐᲯᲔᲚᲔᲒᲠᲐᲤᲘ, 6 ოკტომბერი. დილის 7 საათზე ორმა რუსის გემმა ბალტიის ესკადრისამ სამხრეთისაკენ გაიარა. ორის საათის შემდეგ ესკადრის დანარჩენმა გემებმაც გაიარეს. დანის სათარეშო გემი სამხრეთისაკენ წავიდა.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ, 6 ოკტომბერი (რეიტერი). 5 ოკტომბრის თარიღით იუწყება ოიამა, რუსები ჩვენის მარჯვენა ფრთისაკენ ამეკრებენ ჯარებსაო, ამ ჟამად იქ მცირე რაზმები მოქმედნენ. რუსები მიდიან ჩრდილოეთად გულის ჯარისაკენ. 4 ოკტომბერს ღამე რუსებმა რამდენჯერმე მიოტანეს იერიში, მაგრამ უკუ ქცეულ იქმნა. დღეს ორივე ლაშქარნი მხოლოდ არტილერიით იბრძვიან. იაპონის მარცხენა ლაშქრის ფრთისაკენ რუსები ხანდახან ზარბაზნს ისვრიან.

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ. გენ.-ლეიტ. სახაროვის ოფიციალური დეპეშა მთავარ შტაბს, 6 ოკტომბრის თარიღით: «6 ოკტომბერს ბრძოლა არ ყოფილა. 5 ოკტომბერს რაზმების მიერ დაზვერვის დროს, სანდეპუსხაი-ზენდაპის შუბლზედ, ტაფუსანპუდგან 6 ვერსზედ, იაპონელთა მოწინავე ჯარის ნაწილმა სროლა დაგვიწყო და თან სიჩქარით გასწია ჩვენს მზვერავების წინ. ჩვენი მზვერავები დაედევნენ, შეიტყეს იაპონელებმა და ცხენოსან ნაწილს შებრძოლება მოუხდა სანდაპუსთან იაპონელთა ძლიერ ქვეითა ჯართან, რომელთაც ტყვის მფარველველები და არტილერიაც ჰქონდა. მტერმა სროლა აუტეხა და აიძულა ჩვენი ცხენოსნები დევნა შეეწყვიტნათ. ბოდესაულ ტურგენიევის ერთი მზვერავი რაზმი შეჰხვდა 200 ნაბიჯზედ მტერს, რომელმაც ტყვიის მფარველველი დაუშინა. ყველა ცხენები მოჰკვლეს. დაიჭრა თვით ბოდესაული ტურგენიევი, მაგრამ ცხენზედ შემოიხვა უკან ერთი მზვერავთაგანი და ისე გამოიყვანა სამშვიდობოს, თუმცა სროლა გახურებული იყო.

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ. მემკვიდრე ცესარევიჩი ჩაირიცხა მე-65 მის უდიდებულესობის მოსკოვის პოლკის სიაში.

შინაგან საქმეთა, სამხედრო და საზღვაო სამინისტროებნი შეთანხმებით, თუმცა შორეულ ადმოსავლეთში ომია, მაგრამ მაინც, საოჯახო მდგომარეობის გამო, მესამე რიგის შედავათი მიეცემთ (პუნკტი 3, მუხ. 48 სამხედრო წესდებისა) წელს სამხედრო ბეგრის მოსახდელად გაწვეულთ, თუ ფლოვანობით მომდევნონი არიან ძმებისა, რომელნიც უკვე სამხედ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რა სამსახურში იმყოფებიან ან „ოპოლ-ჩენიდგან“ გაწვეულნი არიან.

ტოკიო, 4 ოკტომბერი (რეიტერი). მანჯურიაში მყოფ იაპონიის ლაშქართა მთავარ სადგომიდგან იუწუებიან, რომ რუსის ჯარები, რომელნიც იაპონელთა-გან დაპერილ სერებიდგან 600 თუ 1,000 მეტრის მანძილზე დგანან, თავიანთ პოზიციებს ამაგრებენ.

ხარბინი, 7 ოკტომბერი. როგორც ისმის, 3 ოკტომბერს, დამე იაპონელნი ხელახლად დაეცნენ პოზიციებს, რომელიც ჩვენს მოწინავე ჯარს ეჭირა, მაგრამ რუსებს, მგონი უკუ უქცევიათ. 4 ოკტომბერს რუსის ჯარმა დაიპირა რამდენიმე სოფელი მდ. შახეს ნაპირზედ და ზოგგან წინაც წაიწიეს.

ლონდონი, 6 ოკტომბერი, „რეიტერის სააგენტოს“ კორესპონდენტი, ოტუს ლაშქარში მყოფი, იუწუება 4 ოკტომბრის თარიღით, რომ მარჯვენა და შუა-გულმა ლაშქრებმა შეინარჩუნეს ბრძოლის დროს თავიანთი სერები და კიდევაც წინ წაიწიესო. იაპონელთა ყველა ჯარებმა წინ წაიწიეს 15 მილით. ორის